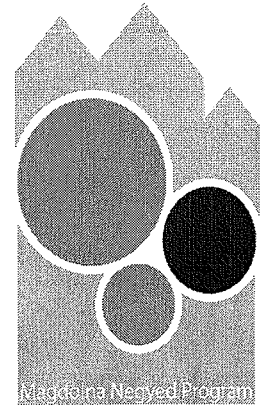

SÜRGŐSSÉGI

Budapest - Józsefváros

Magdolna Negyed Program III

Integrált szociális város-rehabilitációs program

Társadalmi gazdasági hatástanulmány,
a társadalmi és gazdasági környezet alakulása

Projektgazda: Budapest Józsefvárosi Önkormányzat

Készítette: Rév8 Józsefvárosi Rehabilitációs és Városfejlesztési Zrt.

Rév8

ÉRKEZETT
2012 OKT 04

1125 2011

[Handwritten signatures and initials]

Előlap

Tárgy: Társadalmi gazdasági hatástanulmány, a társadalmi és gazdasági környezet alakulása

Megbízó: Budapest Főváros VIII. kerület Józsefvárosi Önkormányzat
1082 Budapest, Baross utca 63-67.
Dr. Kocsis Máté polgármester

Készítette: Rév8 Józsefvárosi Rehabilitációs és Városfejlesztési Zrt.
H-1084 Budapest, Mátyás tér 15.
www.rev8.hu

Felelős tervezők: Alföldi György DLA, igazgatóság tagja
Ifj. Erdősi Sándor
Horváth Dániel

Budapest - Józsefváros, 2012. szeptember

Józsefváros a harmadik legsűrűbben lakott pesti városrész (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009), a főváros egyik olyan belső kerülete, ahol a különböző társadalmi és gazdasági hátrányok halmozottan, hatásukban egymást felerősítve, koncentrálnak meg. Az itt élő lakosság, ezen belül a fiatalok több mint egyharmada szociális szempontból hátrányos helyzetű. A kerület lakónépessége az elmúlt években kismértékben, 1-2%-kal növekedett, 2010.01.01.-én 83 465 fő volt. A népesség ötöde alkotja projektünk egyik kiemelt célcsoportját, a 17 ezer fős 15-29 éves korosztályt (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Józsefváros kerületfejlesztési stratégiája 1996 óta változatlan. Az 1998 óta eltelt időszak egyik legjelentősebb eredménye a közbiztonság jelentős javulása volt, de a kerület még ma is a magas bűncselekményszámmal rendelkező kerületek közé tartozik (ENYÜBS, <http://crimestat.b-m.hu/>). Így a gazdasági, társadalmi környezet mind az áldozattá, mind az elkövetővé válás szempontjából veszélyezteteti a célcsoportokat. Az elmúlt másfél évtizedben Józsefvárosban több száz milliárd forintnyi ingatlanfejlesztési, azaz lakásépítési, rehabilitációs és kereskedelmi beruházás történt. A Belső-Józsefváros megújulása után Középső-Józsefvárosban indultak meg a városmegújítási munkálatok. A Corvin-Sétány Program 2003 óta folyik, a Futó utca és környéke 2003-2005-ben újult meg és 2005-ben megindult az ország első integrált szociális városrehabilitációs programja, a Magdolna Negyed Program (továbbiakban MNP I-II.). A rehabilitációs projektek finanszírozásához a kerület több milliárd forint európai uniós támogatást is elnyert (pl. Futó utcai Partnerségi Program, Magdolna Negyed Program, Európa Belvárosa Budapest Program).

Az eredmények mellett tovább erősödött a különbség a kerület városrészei között. A társadalmi problémák jellemzően két területi egységben, az Orczy-¹ és a Magdolna-negyedben² sűrűsödnek, ezért a kiemelt projekt fókuszpontjában ezek a városrészek állnak.

A Józsefvárosi Roma Kisebbségi Önkormányzat elnöke szerint 20-25.000 cigány ember él Józsefvárosban, az iskolákban kb. 33% cigány származású diák van, az óvodákban ez az arány 40% (Benga Oláh Tibor, In: Egyenlőtlenségek és esélyek. Roma fiatalok helyzete a közoktatásban, Budapest, 2001, a Józsefvárosi Önkormányzat kiadványa).

¹ Az Orczy-negyed határai: Üllői út – Orczy út – Baross utca – Illés utca – Korányi Sándor utca.

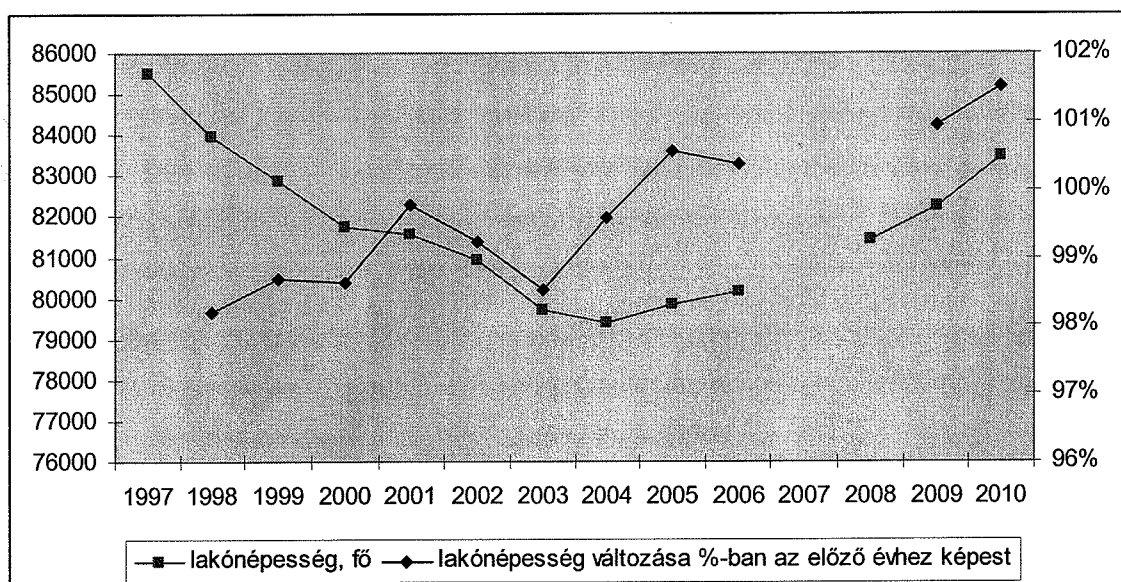
1. A lakónépesség változása

A lakónépesség változásainak iránya, trendje csak hosszútávú változásokra adhat magyarázatot. Józsefváros lakónépessége 1997-2004 között évente csekély mértékben (0-2%) csökkent, 2004-től ez a tendencia megfordulni látszik és azóta évente 0-2%-os növekedés érzékelhető (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Józsefváros népessége³

Népesség (jan.1.)	1997.	1998.	1999.	2000.	2001.	2002.	2003.	2004.	2005.	2006.
Lakó népesség	85.497	83.958	82.859	81.729	81.551	80.914	79.716	79.389	79.845	80.141
Állandó népesség	83.420	82.193	81.204	79.196	77.175	75.819	74.264	73.430	74.362	73.072

A Budapestre is jellemző korábbi elvándorlás során a mobilabb, jellemzően magasabb, vagy legalábbis kiegyensúlyozottabb jövedelemmel rendelkező, többnyire iskolázottabb csoportok hagyták el a Fővárost, és vélhetően így a kerületet is.

A népességszám-csökkenés megszűnéséhez a városrehabilitációs tevékenységek következtében megélénkült kerületi lakásépítések nagymértékben hozzájárulhattak.

² A Magdolna-negyed határai: Baross utca – Koszorú utca – Mátyás tér – Nagyfuvaros utca – Népszínház utca – Fiumei út.

³ Forrás: KSH.

A népesség korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a budapesti arányokhoz hasonlóan a kerületben is magas az időskorúak aránya, ugyanakkor az átlagéletkort tekintve kerület népessége fiatalabb, mint a többi kerületé. A Főváros belső migrációja és a külső migráció egyaránt magyarázó erővel bír e jelenséggel kapcsolatban

Józsefvárosban - arányaiban is - rendkívül magas az ún. egyszemélyes háztartások aránya, - közel negyvenkét százalék -, amely a teljes budapesti átlagnál jelentősen nagyobb.

2. Az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező lakók magas aránya

Az iskolai végzettség arányait tekintve Józsefváros területi egységei között jelentős különbségek figyelhetők. Míg a Tisztviselő telep és a Palotanegyed lakói körében kiemelkedően magas a felsőfokú végzettségűek aránya a 25 éves és idősebb népesség arányában (32% és 28%) - amely a fővárosi átlagot is meghaladja -, addig a kerületen belül is legkedvezőtlenebb helyzetű Magdolna-negyedben ez az arány csak 9% - a budapesti érték mindössze 40%-a.

Kiemelkedően nagy probléma a kerületben, hogy rendkívül magas a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül. A józsefvárosi átlag e mutató tekintetében 27% volt 2001-ben, amely arány a kerület krízisterületein meghaladja a 35%-ot, a Magdolna negyedben 38%, az Orczy negyedben 36% (KSH, 2001. évi Népszámlálás).

3. Alacsony foglalkoztatottság, magas munkanélküliség

2009 decemberében 3118 fő nyilvántartott álláskereső jutott a kerület 57 689 munkavállalási korú lakosára (5,4%). Ezeknek az embereknek több mint a fele 180 napon túli álláskereső (53%), ötöde egy éven túli álláskereső (21%), közel két harmaduk középiskolánál alacsonyabb végzettségű (64%) és háromnegyedük fizikai foglalkozású (75%) volt. Kerületek közötti összehasonlítás végezve, és ennek érdekében 1000 munkavállalási korú lakosra vetítve a nyilvántartott álláskeresők, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresők és a középiskolánál alacsonyabb végzettségű nyilvántartott álláskeresők számát, mindhárom arány tekintetében a kerületek rangsorában Józsefváros a második helyen volt 2009 végén (csak a XXIII.

kerület előzte meg). Az egy éven túl nyilvántartott álláskeresők számának 1000 munkavállalási korú lakosra vetített számát tekintve a kerületi rangsor első helyén volt Józsefváros ugyenebben az évben. Nem szabad figyelmen kívül hagyni továbbá, hogy a kerületben nem kevesen lehetnek olyanok, akik a munkaerőpiacon nem jelennek meg, munkanélküli ellátásban nem részesülnek. Erre vonatkozóan nincsenek adataink.

Gazdasági aktivitás az egyes kerület-részek összehasonlításában⁴

Területi egység	Teljes népességszám	Gazdaságilag aktív népesség aránya	Munkanélküliek aránya a gazdaságilag aktív népességhez viszonyítva
Palota negyed	13 299	44,2%	6,5%
Népszínháznegyed	7 742	42,9%	8,2%
Csarnok negyed	11 035	42,0%	10,0%
Józsefváros központ	10 297	43,0%	9,5%
Magdolna negyed	12 068	40,3%	12,6%
Orczy negyed	8 690	42,5%	10,9%
Tisztviselőtelep	2 655	37,1%	6,7%
Ganz negyed	1 707	50,6%	4,4%
Kerepesi negyed	1 052	44,3%	4,9%
Százados úti negyed	3 449	43,3%	5,2%
Szigony negyed	9 793	46,7%	7,7%
Józsefváros	81 787	43,0 %	8,8%
Budapest	1 777 921	44,8 %	6,3%

Forrás: KSH, 2001. évi Népszámlálás

A foglalkoztatottsági helyzetet tekintve is jelentős különbségek tapasztalhatók Józsefvároson belül az egyes területi egységek között. Az alacsony iskolázottsággal is összefüggésben a Magdolna és az Orczy negyedben volt a legmagasabb a

⁴ Forrás: „Budapest – Józsefváros Integrált Városfejlesztési Stratégia”, 2008. 04. 09., Rév8 Józsefvárosi Rehabilitációs és Városfejlesztési Zrt.

megismerhető munkanélküliség: 12,6% és 10,9% (KSH, 2001. évi Népszámlálás). (A tényleges inaktívak aránya még ennél is lényegesen magasabb.)

4. Háztartások jövedelmi helyzete, szociális támogatások

Az alacsony iskolai végzettségi és foglalkoztatottsági mutatók alapján nem meglepő, hogy a budapesti kerületek között, az ezer lakosra jutó személyi jövedelem adót fizető adózók száma Józsefvárosban volt a legalacsonyabb 2009-ben (377 fő / 1000 lakos). Az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó-alapot képező jövedelem rangsorában az ötödik legrosszabb helyen, az egy adófizetőre jutó személyi jövedelemadó összege rangsorában pedig a hatodik legrosszabb helyen állt a kerület 2009-ben (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Támogatottak száma és a legalacsonyabb jövedelmi kategóriába tartozó támogatottak aránya %-ban egyes támogatási típusok esetében 2010. évben Józsefvárosban

	Támogatottak száma (fő/eset)	Támogatottak aránya, akiknek az egy főre jutó havi jövedelme 0-28 500 Ft között volt
aktív korúak ellátása (rendszeres szociális segély)	393	98%
aktív korúak ellátása (rendelkezésre állási támogatás)	1026	-
normatív közgyógyellátás	720	75%
méltányos közgyógyellátás	730	-
lakásfenntartási támogatás, normatív	1217	67%
lakbértámogatás, önként vállalt	247	42%
időskorúak járadéka, normatív	36	81%
temetési segély	96	41%
átmeneti segély	3303	63%

Forrás: Humánszolgáltatási Ügyosztály, Szociális iroda, 2011

Az ezer lakosra jutó nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma (226) és a havi teljes ellátás átlagos összege forintban (93 446 Ft) a budapesti kerületek között a legalacsonyabb volt 2010-ben (KSH, Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

Az alacsony háztartásjövedelmek és a létfenntartás, lakhatás költségeihez való hozzájárulás érdekében adott segélyek jogosultjának száma nagyon magas a kerületben (11 118 Fő/eset 2010-ben). Az alábbi táblázatból kiderül, hogy - azoknak a támogatási típusoknak az esetében, amelyekre vonatkozóan adatokkal rendelkezünk, illetve figyelembe vehetünk egy ilyen arány számításánál -, a támogatottak két harmadának (66%) egy főre jutó jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj minimumát.

Fel kell hívnunk a figyelmet arra, hogy a szegénység és kísérőjelenségeinek mélysége és tömeges volta miatt a magas színvonalú szakmai munka ellenére a támogatások, és a nyújtott szolgáltatások is csak csekély esetben képesek olyan segítséget nyújtani az egyéneknek, családoknak, hogy azok helyzetüket tartósan legyenek képesek stabilizálni, rendezni.

5. Lakáshelyzet

A kerületi lakásállományra sok területen még mindig a korszerűtlen szerkezet és az alacsony minőség a jellemző. 1998-ban a kerület lakásállománya összesen 40 239 lakásból állt. 1998 és 2010 között a lakások mennyiségében és minőségében némi javulás tapasztalható, 2010-ben 42 181 lakás tartozott a kerületi lakásállományba.

A tulajdoni viszonyok tekintetében folytatódott a rendszerváltás után megindult privatizációs folyamat, melynek hatására az 1998-ra jellemző 40%-os önkormányzati tulajdoni hányad 2010-re 14%-ra csökkent. Ez a fővárosi arány két és félszerese (6%), s egyben a legmagasabb kerületi bérlakásarány Budapesten (Budapest statisztikai évkönyve, 2009).

A kerületre jellemző lakásviszonyok hiányosságai, a komfortbeli és egyéb, lakhatási hiányosságok az Orczy-, a Magdolna- és a - kevesebb, mint kétezer lakosú - Ganz-negyedben sűrűsödnek össze.

A Magdolna- és Orczy-negyedben élők helyzetéről részletes adatokkal rendelkezünk (Magdolna Negyed Kérdőíves Vizsgálat 2007 és 2010, ill. Budapest Józsefvárosi Önkormányzat PmH.), melyek szerint a városrészekben a lakások fele egyszobás

(Magdolna 55%), közel ötöde komfort nélküli (Magdolna 21%), harmada pedig önkormányzati tulajdonban van (Magdolna 35%). A Magdolna-negyedben a lakások 14%-ban rendkívül nagy a zsúfoltság, itt a szobánkénti laksűrűség nagyobb, mint 2 fő/szoba. Az Európai Unió zsúfoltsági mutatója szerint a túlzásúlt lakások aránya 40% (a laksűrűség nagyobb, mint 1 fő/szoba). A lakások jellemzően nagyon rossz műszaki állapotú lakóépületekben vannak, és az itt élők társadalmi, gazdasági helyzete is a legkedvezőtlenebb.

Az anyagi helyzet tekintetében is rendkívül nagy különbségek tapasztalhatók az egyes kerületek között, amely a hátralékosság mértékében is tükröződik.

Az önkormányzat támogatásával, egy bűnmegelőzési kutatás keretében, Józsefváros két krízisterületén, a Magdolna-negyedben és az Orczy-negyedben került sor egy jelentősebb adatfelvételre 2005. áprilisában (Rév8 Zrt./ifj. Erdősi S., 2005).⁵

A kutatás során a válaszadók közel negyede, az önkormányzati bérlakásban élők közel harmada említette, hogy előfordult már vele, hogy anyagi okok miatt nem tudta kifizetni a lakással kapcsolatos kiadásokat, vagyis adóssága, hátraléka keletkezett.

A kérdés időpontjában - a válaszadók saját bevallása szerint - a háztartások 10%-nak volt lakbér-, és / vagy közműdíj tartozása, s közös költség hátraléka. Az önkormányzati bérlők és a tulajdonosok aránya többszörösében különbözik a tulajdonosok javára (bérlők 18%, tulajdonosok 4%). Az adósságot említők 65%-a egyszobás lakásban lakik, a csoport többségét kitevő bérlakásban élők esetében ez az arány 78% (tulajdonosok 32%).

A felhalmozott hátralék megoszlása is inkább a kevésbé eladósodott tulajdonosok számára kedvező, mivel a bérlők esetében jelentősen nagyobb a 100 000 Ft-ot meghaladó adósság aránya (bérlakásban élők 39%-a szemben a tulajdonosok 21%-ával).

A korábban vagy a kérdés időpontjában hátralékkal rendelkezők harmadánál (36%) már előfordult, hogy tartozásuk miatt kikapcsolták az áramot (az összes

⁵ Forrás: Rév8 Zrt./ifj. Erdősi S., 2005). A vizsgálat keretében összesen 900 lakásra kiterjedő, kérdőíves vizsgálatot készítettek. A minta a 2001. évi népszámlálás lakóegységei közül történő véletlen kiválasztással készült, annak érdekében, hogy a lakásokban ténylegesen lakó, nem pedig csupán az oda bejelentett népességről kaphassunk képet. Adataik tehát két olyan kerületre vonatkoznak, amelyeket az őket alkotó tömbök többsége alapján szegregált területeknek, „szegénynegyednek” is nevezhetünk (közös határuk a Baross utca).

megkérdezett 8%-a esetében). Ez az arány jelentősen magasabb volt a hátralékos bérlőknél (43%), mint a hátralékos tulajdonosoknál (23%).

A Magdolna-negyedben újabb kérdőíves adatfelvétel készült 2007-ben (Magdolna Negyed Kérdőíves Vizsgálat, 2007), amelynek adatai alapján 17%-ra növekedett a díjhátralékos bevalló háztartások aránya a kerületrészen. Minden ötödik bérlő (21%) és minden tizedik tulajdonos (12%) említett lakáskiadás tartozást. A 2010-ben megismételt vizsgálat adatai alapján a Magdolna-negyed háztartásainak 16%-a vallott hátralékokról. A hátralékosság egyértelműen a bérleti szektorban élő alacsony jövedelmű háztartásokat érinti legsúlyosabban. A rendelkezésre álló adatok szerint a bérlakásban élők 36%-a volt lakbér- vagy rezsihátralékos 2011 év elején Józsefvárosban (Előterjesztés a Budapest Józsefvárosi Önkormányzat 2011. február 17-i ülésére a lakások bérbeadásának feltételeiről valamint a lakbér mértékéről szóló önkormányzati rendelet módosítására).

6. Területi szegregáció

Amint azt a mindennapi tapasztalatok mutatták és mutatják, valamint az Integrált Városfejlesztési Stratégia Antiszegregációs Terv fejezete adatokkal is jól alátámasztotta, a társadalmi problémák jellemzően két területi egységben, a Magdolna negyedben és az Orczy negyedben sűrűsödnek. A legfontosabb problémákat a 2005-ben a két szegénynegyedben végzett, már idézett kérdőíves kutatás beszámolója az alábbiakban foglalta össze (az adatok a két negyed együttes adatait mutatják, lényeges eltérés nincs közöttük).

„alacsony iskolai végzettség - a háztartásfőket, azok házas- vagy élettársait és a 15-65 év közötti, teljes munkaidőben foglalkoztatott vagy vállalkozóként dolgozó háztartástagokat (az ún. potenciális háztartásfőket) együttesen figyelembe véve, megállapítható hogy e csoport tagjainak 39%-a esetében az iskolai végzettség legfeljebb 8 általános iskolai osztály, s 7%-uk a nyolc osztályt sem végezte el.

A gazdaságilag inaktívak magas aránya - a „potenciális háztartásfők” közé tartozó csoport 44%-a gazdaságilag nem tekinthető aktívnak, 41% dolgozik teljes munkaidőben foglalkoztatottként. Az inaktivitás formái szerint e csoport tagjainak 27%-a öregségi nyugdíjas, 9%-a leszázalékolt, rokkantnyugdíjas, 7%-a munkanélküli. Minden tizedik háztartásban van legalább egy munkanélküli tag, s e háztartástagok fele legfeljebb 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

Jelentős bevándorlás a negyedekbe - a megkérdezettek 53%-a született budapesti és csupán 24%-a született józsefvárosi. A megkérdezettek jelenlegi lakását megelőző lakásainak 80%-a volt budapesti lakás, de Józsefváros csak 37%-uknak adott otthoni lakóhelyüket közvetlenül megelőzően is.

Magas a kis létszámú háztartások aránya - a háztartások két harmada csupán 1-2 fős háztartásokból áll: az egyfős háztartások aránya 38%, a kétfősöké pedig 31%.

A lakásállomány összetétele, minősége rendkívül kedvezőtlen - A negyedek lakásainak több, mint fele egyszobás lakás, ezeknek a lakásoknak több, mint a negyedében 3 vagy annál több személy lakik. Az utólagos komfortosítás elterjedtsége ellenére a lakások 21%-ban nincs sem wc, sem fürdőszoba, illetve zuhanyzó.

Az alacsony jövedelmű háztartások magas aránya - a vizsgált háztartások 13%-ában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg a nyugdíjminimumot (2005-ben 24700 Ft), 44% esetében pedig annak kétszeresét (49400 Ft).

Az önkormányzati bérlakásban élő háztartások és a tulajdoni lakásban élő háztartások gazdasági, szociális helyzetének lényeges eltérései - A két negyedben az önkormányzati tulajdonban lévő lakások aránya 41%, amely kiemelkedően magas arányt jelent. A bérlakásokban élő háztartások jövedelmi viszonyait, lakáskörülményeiket és a lakáskiadásokkal való eladósodottságukat (díjhátralék) tekintve jelentősen rosszabb helyzetben vannak, mint a tulajdoni lakásban élő háztartások. E tények indokolják, hogy a bérlakásokat csupán a benne élők 28%-a akarja megvásárolni.

Elégedettség-elégedetlenség a lakáskörülményekkel - a lakóhellyel, lakáskörülményekkel való elégedettség tekintetében a tulajdonban lakók és a bérlők között jelentős különbséget találtunk. A tulajdoni lakásokban élő megkérdezettek 69%-a elégedett, viszont az önkormányzati bérlakásokban élők csupán 42%-a elégedett lakóhelyével, lakáskörülményeivel. Az elégedetlenek véleményük indoklására elsősorban a környékkel való elégedetlenségre (35%) és a ház lakóival való elégedetlenségre hivatkoztak (26%), s csupán ezt követte a ház műszaki állapotára (23%), a lakás - kis - alapterületére (22%) és a komfortosság hiányára (13%) való hivatkozás.

Jelentős költözési szándék - a megkérdezettek fele nem akar elköltözni a negyedekből, viszont 18%-uk 1-2 éven belül szeretné elhagyni jelenlegi lakását, 11% pedig szintén költözne, de úgy véli, nincs rá lehetősége. Mindkét említett csoportban

az önkormányzati bérlők felülreprezentáltak, azaz közülük 22% költözne sürgősen és 17% menne, ha volna rá lehetősége.

A Magdolna-negyed legfontosabb problémái: köztisztaság és közbiztonság - A Magdolna-negyedben élő megkérdezettek véleménye szerint lakóhelyük környékének egyik legfontosabb problémája a közterületeken, üres telkeken és házakban található szemét, kosz, lom, mocsok és bűz, egyszóval a köztisztaság. Másik, ezzel egyenrangú problémának a közbiztonság kérdését említették.

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió 2009. évi felülvizsgálata az Antiszegregációs Terv egyik kumulált mutatója és a lakásfenntartási támogatás negyedenkénti bontásban közölt adatai alapján megállapítja, hogy „rendkívül éles szegregáció jellemzi a kerületet, s ennek a helyzetnek az orvoslására nem elégségesek a szociálpolitika eszközei” (Józsefváros Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2009.).

Az érintett terület megnevezése	Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú népességben belül, % *	LFT-ben részesülők aránya a lakások számához viszonyítva **
Magdolna-negyed	23,2%	5,5%
Orczy-negyed	21,2%	5,4%
Józsefváros központ	18,8%	2,7%
Csarnok-negyed	18,0%	3,8%
Népszínház-negyed	13,5%	2,8%
Szigony-negyed	12,2%	3,6%
Tisztviselő telep	12,0%	0,8%
Ganz-negyed	10,1%	2,2%
Palota-negyed	8,8%	1,4%
Kerepesi-negyed	8,3%	0,5%
Százados úti negyed	7,6%	2,0%
Józsefváros összesen	15,6%	3,3%

Forrás: * KSH, 2011. évi Népszámlálás, ** Józsefváros Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2009. 10. o.

A bűncselekmények áldozatává válásának fokozott kockázata - 2003. január és 2005-április között a megkérdezett háztartások 15%-a említette, hogy tagjai közül valaki bűncselekmény áldozatává vált. A kutatásban vizsgált hat bűncselekménytípus közül a leggyakrabban említett cselekmény a lopás volt. A nem biztonságos területet megnevező válaszadók elsősorban a Lujza utcát és a Diószeghy utcát nem tartják biztonságosnak a kerületben. A válaszadók válaszainak 36% azt jelezte, hogy ezek a területek „soha nem biztonságosak”, a válaszok 19%-a a 16-20 óra közötti időszakot, 29%-a pedig a 20-24 óra közötti időszakot mutatta elsősorban nem biztonságosnak. E környékeken elsősorban lopástól, testi sértéstől/rablástól és betöréstől tartanak a válaszadók.” (ifj. Erdősi, 2006: Magdolnán a helyzet I. - A józsefvárosi Magdolna-negyed és Orczy-negyed lakosságának helyzete és egyes kérdésekkel kapcsolatos véleménye)

	A kerület összes támogatottja közül hány százalék él a Magdolna-negyedben?		Lokációs index	
	2004	2007	2004	2007
ápolási díj	21,4%	22,4%	1,45	1,52
lakásfenntartási támogatás (lft.)	5,4%	18,4%	0,37	1,25
adósságcsökkentéshez kapcsolódó lft.	na.	35,5%	na.	2,4
rendszeres szociális segély (rszs)	22,6%	24,5%	1,53	1,66
>rszs-ből aktív korú nem foglalkoztatott	21,9%	24,3%	1,48	1,65
>rszs-ből 67%-os munkaképességet veszettek	27,0%	26,2%	1,83	1,78
rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény	na.	29,4%	na.	1,99

Forrás: Józsefvárosi Önkormányzat Polgármesteri Hivatala Népjóléti Osztály és Gyermekvédelmi Iroda, 2007

A rendszeres szociális támogatásokban részesülő háztartások Magdolna-negyedbeli számát a kerület összes támogatott háztartásának számához viszonyítva jól látható, hogy e negyedben - és vélhetően az Orczy-negyedben is - a rendszeresen támogatottak jelentősen felülreprezentáltak a 15%-os lakossági arányhoz képest. Még világosabbá tehetjük e tényt az ún. lokációs index alkalmazásával. Egy példával

bemutatva a támogatások e koncentrációját: a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez tartozó lokációs index 1,99, ami azt jelenti, hogy a kedvezményben részesülő háztartások száma közel kétszer akkora, mint amelyet a negyed háztartásainak aránya indokolna.

Az oktatási szegregációval kapcsolatosan a már idézett Szociális Szolgáltatás Tervezési Konceptió felülvizsgálata című tanulmány így fogalmaz: „A kerület közoktatási intézményeiben is jelen van a szegregáció, részben spontán jelenségként (a szülők a szabad iskolaválasztás révén a magasabb presztízsű óvodákba/iskolákba íratják gyermekeiket), részben az oktatásszervezés ad módot rá a tagozatos osztályok működésével.”⁶

Az intézmények presztízse közötti különbségek kitapinthatóak. A statisztikák egyértelműen mutatják az iskolák eredményessége közötti különbséget. (A Lakatos Menyhért Általános Iskolában az országos átlagnál magasabb arányban találkozunk hiányzás miatti évfolyamismétlőkkel, ennek okait nagyrészt ismertek, de a problémát orvosolni szükséges. A diákok az országos átlagot meghaladó arányban folytatják tanulmányaikat szak iskolában. A kompetencia mérés adatai szerint az országosnál lényegesen gyengébb az ebben az iskolában tanuló diákok teljesítménye, az iskolán kívüli segítő programokban csak a gyerekek 7 %-a vesz részt.)” (Józsefváros Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiójának felülvizsgálata 2009.).

Az egyik krízisterület leszakadásának megállítását célozta 2005-2008 között Magdolna Negyed Program I. integrált szociális városrehabilitációs program, majd 2008-2011 között Magdolna Negyed Program II., utóbbi 1,733 milliárd forint európai uniós támogatásból valósult meg.

7. Gyermekvédelem, gyermekjólét

A Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió 2009-es felülvizsgálatának megállapításai szerint a hátrányos helyzetű gyermekek aránya 37-38%, a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya 14-15% (a pontatlanság a különböző adatok eltéréseiből

⁶ Forrás: Bíró Aletta és Némédi Györgyné: „Józsefvárosi Közoktatási Esélyegyenlőségi Programja a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatási sikeressége érdekében” (2008., kézirat). Ez a tanulmány így fogalmaz az esélyegyenlőségről: „Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkriminációmentesség, szegregációmentesség és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatási és társadalmi integrációjának biztosítása és előmozdítása, különös tekintettel az esélyteremtésre.”